

Enånger och Niutånger Sochner Den 24 Octob: Åhr 1659

Nämnden.

Peder Jonßon i Långwind,	Jöns Pederßon i Långwind,
Erich Jonßon i Toosättra,	Lars Olufzon i Tosättra,
Olof Anderß i Böölen,	Hindrik Jonßon i Tosättra,
Anders Larßon i Röösånger,	Hindrik Jonßon i Böölen,
Mattz Pederß i Niöthe,	Erich Anderß i Iggsundh,
Anders Jonßon i Michrotzla,	Olof Erichßon i Nickora.

Dato Publicerades Kongl. Maj:ts Stadga och ordningh om Möökränkningh och lönskoläge och deß Straff af Dato 11 Majj 1659.

Huufarme i Enånger 5 Personer dheras skatt 2 hem. 1 öre 8 th:r
I Niötånger 8 personer i skatt 2 hem. 1 öre 11 th:r der på bewijs gifwidt.

Niels Nielßon och Lars Anderßon i Bäckmohra hafwa giort förfiskie med sina Wärdar uthj Bäckmohra strömen för Snächmora åhlhuus som dhe på tinget eij kunde neeka före, ähre dhe huardera fälthe att böötha 3 m:r och åther gällda skadan.

Dato Stältes för Rätten en gift man **Håkan Jonßon i Nygården**, och en gift **Hustro Elisabeth Jacobzdotter i Sättra**, huilka på nästhåldne tingh af den 22 Junij innewarande åhr angifne blefwe för thet the wore kompne i taal och rychte af en **tiänstedrengh Erich Pålßon i Niöthe** för lägerskap tillsamman, Af thet tillfälle att denna Håkan Jonßon och en annan **Kiöpman ifrån Stockholm b:d Hindrick** och en **Båtzman Lars Jonßon i Sättra** wore 657 Kyndersmåßo tijden stadde hoos **Hindrick Jonßon i b:te Sättra**, dhå skickade **Oluf Erichß i bem:te Sättra** sin hustro för:ne Lißbetha dijt för Middagen att kräffwia för:ne Håkan Jonßon för 3 m:r penningar som Håkan honom på Smör skyldigh war och dhe suthe och drucke Brännewijn, Och witnade wärden Hindrick Jonßon efter Sworne edh så mycket honom här om witterligit war, och så mycket han af sin **Sal. Hustro Elijn** hördt och förstått hafwer, att dhå Hustro Lijßbeth inkom blef hon som grannefolck pläga af dhem budin och fägnadt, gofwe henne bränwijn, och Håkan Jonß satte hånne hoos sigh, thå ehuru wäll wärden gick under tijden uth och in, märchte han fuller att Håkan kyste hånne, och när thet leedh emot emoot midafton blef han kallat att föllia **Caplan H. Jöran** i Sochnen och sedan sågh han intet mehra utaf dheras omgånge, hörde icke häller något annat af sin hustro om dhem berätta, ähn thet godt war.

Thå blefwe the å förra tinget först särskilde förhörde, och tillstodh och bekände hon straxt att så icke bättre tillbars, att hon blef öfuer sigh druckin, så att hon icke förmådde gå hem, hafwer hon fallit dher nider på gålfwet widh en Sångh, och dherför höflige öron sagdt kastat up, och så Sömpnat. Tå efter en stundh widh dagzsätningen kommer hånnes man **Oluf Erichßon**, och fan hånne dher liggiandes, och **Håkan Jonßon** lågh dher inne i samma Stufwa ofwan bordet på bäncken, thå gick Oluf Erichßon hem att skicka sine barn efter hånne. Thå när

hennes man Oluf går uth, föregaf **Hustro Lijbetha** att Håkan kom till henne dher hon lågh på gålfwet och lade sigh på henne, tillbödh draga op kläderne och den otuckten wille främia, men sådant förwägrade, och sadhe blygas roopa för den skröpeligheet hon uthj lågh, och der medh kommer folcket in på dhem, och i så måtto neekadhe hon aldeeles till gärningen. Der på wardt han åther särskildt förhörd, och wille han sådant i förstone förtijga, men thå hon honom thet af Ifrigit mode öfwertygade, kunde han icke neeka, the han dher gick på golfwet sadhe han Stuupa uthj henne, och af den händelßen tillstodh och bekände han läggia sigh dher hoos henne, och opsåtet wara dhen skammen bedrifwa, som doch af henne förwägrat blef.

Och emedan **Drängen Erich Påålþon** ej kunde för sin Siuklige lägenheet skull komma tillstädes som dhem berychtat hafwer, thå han dhem fann tillsammans liggia, antingen thet war förre eller sedan thå hennes man kom dijt, och dhe alt stadigdt om sielfwe gärningen neekadhe, och medh all Ifwer och alfwar begärte fåå giöra sigh frij. Dy wardt thet så af Nämnden öfuerwägat och tillåthit, att dhe sigh huardhera medh 6manna Edh, om dhe kunna, befrija skole, dher på dhe fäste lagh och satte löfte och borgen för sigh.

Thå wardt nu denne Saak åther optagen och efter förhöör tillstode sin förra bekännelße och tillfrågades för:ne **Håkan Jonþon** och **Hustro Lijbeth** om dhe hade på sin lagfäste Edh någre laghgärdzmän. Thå framtedde Håkan Jonþon deße boofastemän, Nembl. **Hindrick Jonþon i Sättra, Östen Perþon i Höökbergh** och **Olof Jonþon ibidem, Erich Olufzon i Öbby, Oluf Larþon i Långwind** och **Anders Olufzon i Tosättra**. På hannes Sijda wore deße: **Håkan Siulþon i Holmen, Påål Perþon i Wedmohra, Erich Larþon i Hålsänge, Michel Olufzon i Opänge, Per Nilþon i Hålzänge, och Grels Olofzon i Böölen**.

Hwilke och Städze afhörde huadh **drengen Erich Påålþon** och en **tjänstepijga Kirstin Johansdotter i Niöthe** som tillijka medh drängen tiänte **Hindrick Jonþon i Sättra**, efter sworne Edh wittnadhe.

Erich Påålþon wittnadhe att han ej mehra umgänge wiste medh dhem, uthan när hennes man **Olof Erichþon** i Mörckningen gick uthur Stufwan dher hustrun lågh, achtade han gåå inn i samma Stufwa efter någon trådth som han hade ther uthj sin Kista, och som han kom i Camnardören medh en Eldsticka i handen, sågh han thet **Håkan** lågh hoos **Hustro Lijbeth** dher på golfwet, doch widh hennes sijda, och mehra wiste han inthet berätta, efter han ej dristade gåå fram, och straxt dher efter komme barnen efter modheren.

Kirstin Johansdotter som war **Syskonebarn** så wäll till **Oluf Erichþon** som **Håkan Jonþon** wittnadhe på sin Edh att thå hon under tijden gick dher in och uth medan dhe drucke, sågh hon thet **Håkan Jonþon** kyste henne, och när thet leed emoot midaftons tijdh, gick **Stockholms Borgaren Hindrick** och lade sigh i Bagarestufwan och Håkan Jonþon och **Båtzman Lars Jonþon** komme i tråtha och slagzmåhl tillhopa, så skilde hon och Mattmoderen **Sal. Hustro Elijn** dhem åth, och ledde Båtzman uth och fölgde honom hem sedan Solen gick under, och dhå satt **Hustro Lijbeta** der på stolen, thet och Båtzmans Lars Jonþons **Hustro Kierstin** b:d som och kom efter sin man, wittnadhe, Sedan i Mörckningen

kommer åther Kirstin Johansdotter och medh sin Mattmoder gåår in i Stufwan dher Hustru Lijßbeth lågh, och fann Håkan liggiandes på bäncken ofuan bordet och dhe lade ett Hufwudbolster under Hustru Lijßbetz hufwud och bredde en fäll på hånne, Thå sedan the wore gångne in i Bagerstufwan igen kommer hånnes man Oluf Erichßon efter en lijten stund och frågade efter hånne, thå hade the stängt förstugu dören för Båtzmans skull, och thå dhe förnummo att thet war Olof Erichßon släpte the op Dören, doch wille dhe icke låtha honom förstå att hans hustru dher war, för dhen skröpligheet hon uthj lågh, men han togh sigh en Eldsticka i handen och går dher in, och fann hånne dher liggia och honom på bäncken som förr sagdt ähr. Och der medh går han hem efter barnen och dhå dhe widh högsta Daghsättningen komme igen fölgde dhem wärdinnan Sal. Hustru Elijn och Pijgan Kirstin in, och dhå funno dhe Håkan liggia brede wid hånne på Golfwet och dhen ena hans arm lågh öfwer hennes Axel, dher medh hon opstiger och gåår hem, mehra kunde Kirstin inthet förstå medh dhem om någon gärningh.

Så ehuru wäll **Håkan Jonßon** och **Hustru Lißbetha** både af Rätten, efter föreläsin Edzpflicht så och af **Pastore Wällärde H. Jon Petri** /: huadh farligheet som ähr medh falske Edher :/ fliteligen förmanthe blefue om Sanningens bekännelße, lijkwäll neekadhe dhe aldeles till gärningen, begärandes få tillåtelße gå sin lagh.

Thå tillspordes laghgärdzmännerne om dhe willia gå lagh medh dhem?

Suaradhe the icke annat kunna tro, ähn dhe på efterfölliande skiähl ähre frij Nembl.

1. Att aldenstundh ingen kunde dhem hwarcken förre eller sedan dhetta skedde, bewijsa hafwa haft något lättfärdigdt umgänge tillhopa.
  2. Bewitnades medh dhem huar för sigh att dhe sigh wäll /: för uthan dhetta :/ i sitt lefwerne förhållit hafwa.
  3. Kunde dhe icke förstå att någon tijdh kunde medgifwas till sådan blygdh och skam, efter folcket så fort efter handen kom dher in oppå dhem.
  4. Hånnes Cammar- och Stufwudöererne stå olåste och ostängdhe.
  5. Märchte the af hennes första och emoot Håkan Ifrige bekännelße, hade hon icke warit frij för gärningen, så hade hon och blygznämpna hans skambliga tillbudh.
  6. Tillbödh hennes man wara den förste som henne frija och förswara.
- Altså af ofwantalde skiäl wardt efter Nämbdens öfwerwägande tillåthet att dhe medh sine wärningzmän gingo sin laghfäste Edh. Dher medh dhe för denne berychtan ehrkiändes frij och ledige.

Anlangande Sochnens i Niötånger præntension emoot **fordom Länsman och Postbonden Anundh Toolßon i Iggsundh**, att han eij will Swara och stå för Båtzmans skått, förmedlest thet privilegio han sigh medh will förswara den tijdh han Länsman och Postbonde war. Så wardt dher om så afsagdt, att han så wijda är dher medh förswarat, till theß 12 män der sammanstädes opwijsa huru många färder på huar och en i Sochnen hafwer, och brister något thå för Anundh, så böör han Swara, och der medh skall Nämbden få honom sin pantt igen, som för Knechteståndh pantat är.

Dato förordnades **Jon Perßon i Fläcka** Målzman för sin **Systems Hustru Kirstins i Sättra** barn.

Dato framlade **Daniel Olufzon i Hillsta och Fårþa Sochen** ett Kiöpebref Daterat 6 Aprilis 1659 förmählades att hans **Swåger Sigfridh Olufzon i Bäckiemora** hafuer Såltdt honom sin rätte arfwedeel af Huuþ och Jordh i bem:te Bäckiemora efter 2 öre 19½ th:r i skatt och tugh måål Jordh i boderne för peningar 41 RP. Item en Jordelått som Sigfridh Kiöpte af sin granne **Oluf Nilþon** efter 1 öre 12 th:r i skatt för peningar 67 P. Koppermynt. Der på bem:te Sigfridh hafwer upburit 50 P. 28 öre Km:t som **Jöns Nilþon i Bäckemora** witnade. Och det öfriga af betalningen skall betahlas Sigfridz gäldh medh Nembl. till **fordom Landzskrifwaren Bengdt Larþon** 18 P. 24 öre, Till **Befalningzman Lars Isaachþon** _ 130 P. och **fordom Landzskrifwaren Abram Ingemarþon** 78 P:r. Thå framträdde Daniels **Swåger Lars Anderþon i Bäckiemora** och wille wara så närh samma Jordh inloþa som han förmedlest derföre att Daniel hafwer godh hemstad tillförende, och elliest hafwer han tillförende löst af Danniels Jordh efter 6 th:r i skatt för Syttingh som han medh ett Daniels quittans af Dato 27 Octob: 650 bewijste, begärandes dher hoos att honom thå måtte wara efterlåtit sin egen Jordepart af hemmanet bruka in till theþ han kunde blifwa mächtig heela hemmanet inloþa. Wardt sagdt att Daniel innehåller hemmanet på sitt Kiöp att Cronan kan der af få sin rättigheet, medh så beskedh, kan thå Lars Anderþon ansättia så många peningar till rätta, så will Rätten sedan fullkombligare gifwa Swar på dhetta ährende.

Och läth nu **Daniel Olufzon** upbiuda sin Hustrus och den deelen han af **Sigfridh Olofzon** Kiöpt hafwer 1 gången.

Anlangande dhe 15 tolfter Sågbräder, som **Hustro Margreta Sal. Swen Nilþons** infordrade af **Sven Olofzon i Kyrckiobyen** på **Hemingh Swenþons i Biörckmora** wägnar, så wardt thet så afsagdt att aldenstundh **Erich Nilþon i Kyrckkiobyen** witnadhe att han hörde oppå thet taal som war emillan Swen Nilþon och Swen Olufzon Nembl. att Swen Olufzon thå föregaf hafua lefwererat bräderne till en Swen Nilþons **dräng Erich** b:d som och drängen thet tillstodh och bekände hafwa upburit af Sven Olufzon bräden, men inthet wiste Erich Nielþon om thet war på Hemingz wägnar eller på Swen Olofzons proprie gäldh. Altså pålades Hustro Margreta att hon opwijser sin Sal. mans book, hwaruthaf Rätten kan förnimma huadh handlingh emillan Swen Nielþon och Swen Olufzon kan wara giord, och till theþ ähr Swen Olofzon frij för denne skuldfordran.

Dato tillstodh och bekände **Per Erichþon i Ängia** hafwa panttsatt **Oluf Olufzon i Wästanängh** sin Jordepartt i **Känna faboodar** och allan åkeren wästan gården, Ödesänge medh Hästhagan och Trant??gztächten för peningar 231 P. KM:t. Item 1½ tunnelandh i Östre åkeren i Ängia för peningar 58 P. KM:t. Ähn peningar 8 P. och ½ tun. Sädh för 5 P. som deþ handskrifter af Dato 7 Junij 657 och 23 Majj 658 förmähla. Och emedan Per Erþon hafwer låtit upbiuda hemmanet 3 gånger, tillstodh han och honom dher fastebref oppå efter gode mäns mättzordom huadh Jorden kan wara godh före emoot peningarna, medh så beskedh thet Oluf Olofzon will sigh hafwa förbehållit, att aldenstundh Per Erichþon hafwer niutit och innehaft panten, och peningarne hafua för honom warit bortta, så blef thz så förordat, att loþer nu Per Erichþons **Mågh Oluf Olufzon** samma pantt igen /: thet Oluf i Wästanängh honom efterlätt /: innan Matthiæ Dagh nästkommande åhr 1660, så skall Oluf i Wästanängh hafwa

skiäligdt interesse för thet hans peninger hafwa warit bortta, huar och icke behåller han Jorden på fullkombligitt Kiöp.

Dato lätt **fordom Landzschrifwaren Bengdt Larβon** gönom en Sedel upbiuda hemmanet **Nygården** för den Caution som **Sal. Anders Erβon Bröms** för sin **Son Erich Anderβon** giordt hafwer hoos Bengdt Larβon, och finnes wara på Rest kommin på bem:te Caution, så och för Sal. Anders Erβons proprie uthlagor för Nygården till _ 1042 P på paβ KoppMyntt förste gången.

Mattz Perβon i Niöthe läth upbiuda en Swahl liggiandes widh andre gången.
Niöthelåcket

Erich Perβon i Kyrckiobyen lätt upbiuda ett hemman i **Öfwer Niöthe** 8 öre i skatt 3 gången.

Dito den 24 Majj 1660 med Nämnden af förra tinget
Allenast för Anders Jöranβon i Michrätzla
insattes Erich Tomeβon i Kyrckiobyen

Dato Publicerades Kongl. Hofrättens Resolution Daterat 25 Novemb. 659
angående Saachören medh deβ beskaffenheet.

Erich Jonβon i Bäckiémora kunde ej gå sin lagfäste edh hafwa giordt förfiskie, för Cronones åhlfiskie i Snächiemora. Dy fälthes han att bötha 3 m:r för lagfästningen och 3 m:r för förfiskie.

Borgare Måns Perβon i Hudwichzwaldh war till nästförra tinget Stämbdh att Swara **Erich Nilβon i Kyrckiobyn** till Slagzmåhl, och kom tillstädes och week ifrån tinget för än Saaken optogz, och efter han ähnnu ej kom tillstädes är han för första Stämbningen faldt att bötha 3 m:r, och Swara än wijdare till sin slagzmåhl.

Dato anklagades **tienstedrängiar Anders Anderβon i Micherottzla och Niels Erichβon i Booda**, för thet the medh sampnade handh wore beslagne Sällia tobaak och af dheras handh tagit ½ Skålpundh. Så emedan sådant Sträfwer emoot Kiöphandels ordinantien 1617 och Kongl. Mandater, dy blef samma tobaak förwärckat halfparten under Cronan och halfparten under Hudwichzwaldz Stadh och dher till bötha 40 m:r för LandzKiöp.

Håkan Siulβon i Holmen war Stämbdh att Swara sin legopijga till någon löön, och ej wille Comparera, ähr han fäldt att bötha 3 m:r.

Joen Erichβon i Hålsänge blef anklagat af **Finickaboerne** för thet han nu på 2 åhrs tijdh hafwer brukat Siälrodd uthwidh dheras Skäriegårdh och honom medh färska gärningar beslagit. Så emedan han wiste tingzdagen och honom försuthit, ähr han derföre fäldt att bötha 3 m:r och å näste tingh Swara för Saaken.

På ofwanskrefne Saachören finge Länsmännerne Sedel att uthfordra Saachören.

Anlangande Niutångers Sochens beswär emoot **Mösöboerne** som om Sommartijdh förwägra sigh att stå medh dem i jämpna medh skiutzfärder, emedan nu ej så Stoor färdemåhl skier öfwer Siön. Så wardt thet så afsagdt att Mößöboor skola wara medh Sochne i dheras lagh, och giöra dhe någre fortzler öfwer Siön, så jämpföra dem emoot Sochne.

Eftersåsom **Oluf Jönßon i Ängia** hafwer för dhetta bådhe i Knechte- och Båtzmans Roterigar warit Länsman i Sochne i 22 åhrs tijdh, som på tinget bewist blef, och ej fördt någon Knechte- eller Båtzmanstunga på Sochne för samma sin tjänst uthan warit efter Öhfwerhetenes benådningh Exempt. Altså ähr honom derföre efter **Hans Greff. Nåde Landzhöfdingens Högwälborne Gref Johan Oxenstiernas** skriftelige befallningh ett för alt berächnat hans gårdh en heel Knechtefärdh som i Sochne Rullan införas skall.

Dato uthi den anhängige Saak af näst förra tinget angaf **Oluf Olufzon i Wästanängh** sin Prætension uppå ett hemman **Ängia** 6 öre 18 th:r i skatt, som **Peder Erichßon ibidem** för dhetta medh sin Hustros jaordh och samptycko hafwer upburit uppå Nembl. till 323 P KM:t som deß skrifter uthwijsa, och thet till den ändan att Oluf Olufzon skulle blifwa dher fast oppå efter hemmanet war lagbudit och lagståndit, men emedan Per Erßons **Mågh Oluf Olufzon** på förra tinget bödh efter samma hemman, ehuru wäll thet war lagståndet, lijkwäll efterläth Oluf Olufßon i Wästanängh honom thet medh en godh willia och satte honom dagh till nästkommande S. Matthiæ dagh att skaffa honom sine peningar igen, och dher så ej skedde, skulle han hemmanet på fullkombliget Kiöp efter gode Mäns läggningh dhet mehra af hemmanet som till åthskilliga förpantat war inloßa och behålla, dhet nu för:ne Per Erßons **dotter Hustro Margreta** Oluf Olufzons wille förwägra gifwandes före att hennes man ej kunde fullföllia sin låfwan efter han till Båtzman nämbd blef, och i så måtto ej wille thet i hans frånwarer samtycka. Hwilket lades till Nämbdens öfwerwägande, och sadhe the, att aldenstundh Fadren thet honom medh sin Sal. Hustros samtyckio till Kiöpz opdragit hafwer som på förra tinget tillstådt och bekändt war, och Måghen thet efter förelagdan tijdh och afskedh ej wille eller kunde inloßa. Dy ehrkändes Oluf Olufßon i Wästanängh widh Kiöpet medh så beskedh, att deröfwer nämbdes medh Per Erßons samtyckio deße gode män oppå hans sijda, **Erich Jönßon i Tosätter, Oluf Anderßon i Böölen** och **Anders Perßon i Booda**, Och på Olof Olufzons sijda **Per Jonßon i Långwind, Anders Larßon i Rößånger** och **Lars Larßon i Tosätter** som öfwerläggia skolle huadh dher af förpantat ähr, och huru thet högst för en obehörigh Sällias kan. Der medh dhe afrädde.

Anlangande **Borgmästarens Abram Ingemarßons** beswär emoot **Erich Olufzon i Iggesundh** som hafwer uthi dheras oskifte låttfällan på **Gackareöhn** huggit och lofwat sin granne **Erich Anderßon i Iggesundh** 100 Såghtimber och dhet affördt, så och införer medh sin och annars mehre boskaap ähn hans låttfalle dersammastädes tillsäger. Så wardt thet så afsagdt först om timberhugstret, att thet skall medh Syyn Ransakas huadh timberödande för dhetta af Borgmästarens och **Erich Bengdtßons** låttfällan föröfwat ähr, Sedan will Rätten gifwa Swar i Saaken.

Sådan Rätter sigh **Erich Olufzon** efter thet som å Tuna tingh afsagdt war om hans Rätt och Rättigheet på **Gackareöhn**, och så tillseer att der emoot eij något brythes.

Mattz Perþon i Niöthe lätt upbiuda en Swaal i Niöthelåcke belägen som han Kiöpt hafwer af **Joen i Rätzla** 3 gången.

Eftersåsom ett åhlhuus i Kyrckioåhn widh Swidia är å nyio oprättat och på 3 åhr brukat af **Sal. H. Lars efterlefwerska, Hustro Margareta**, och nu eij högre thet på taxa antaga will än 1 lb Smör. Dy blef hon medh **Länsman Anders Anderþon** der widh att uthgiöra 1 lb Smör, och så frampt thet mehra kan giöras af, så bepröfwat thet framdeeles.